

## Zadeva: Zabeležka skupne 26. seje NSVS in PSS z dne 7. junija 2022

Seja Nacionalnega sveta za demokratično prenovo volilnega sistema (NS-SVS) in Programskega sveta Sinteze-KCD (PSS) je potekala med 17 in 18.20 uro v torek 7.6.2022. Razprava je potekala po Dnevnom redu:

1. Informacije in razprava o aktivnosti ter bodočem delovanju GL (Glas Ljudstva) - I. Svetlik;
2. Razprava o novi vladi in naših pričakovanjih;
3. »Informacije o drugih projektih in aktivnostih«. Predlagatelji bodo kratko predstavili naslednjih pet projektov:
  - 3.1) T. Zorc: **NPS** (Neparlamentarne stranke);
  - 3.2) T. Zorc: **DRŽ / V.SK** (Dosledna ločenost Države in Verskih skupnosti);
  - 3.3) A. Cetinski: **DE-POLIT-JS** (Depolitizacija kadrovanja in upravljanja v državnih podjetjih in javnem sektorju) – Glej priloge (3x);
  - 3.4) V. Pogorevcnik: **REG** (regionalizacija Slovenije);
  - 3.5) A. Magajna: **ZVRK** (Zakon o volilni in referendumski kampanji). Predlog je v priponki.

### 1. Informacije in razprava o aktivnosti ter bodočem delovanju GL (Glas Ljudstva) - I. Svetlik

Ivan Svetlik je nagovoril navzoče in pod prvo točko, ki se dotika sodelovanja s koalicijo Glas Ljudstva (GL), povedal, da se pripravlja strateška konferenca, ki bo podala odgovor na to, kako bo GL delovalo naprej. Seveda se postavlja vprašanje, kako se v nadaljevanju sodelovanja vidi Sinteza in kako NS-SVS, kje so dejanske stične točke, kako naprej ...

V razpravi so sodelujoči prišli do zaključka, da bosta tudi v bodoče Sinteza in NS-SVS tvorno sodelovala v vseh dejavnostih GL, kjer so stališča enotna, seveda pa to ne pomeni, da sami ne bi vodili lastnih projektov. GL je sestavljen iz številnih subjektov in je težko vedno najti skupen jezik, vsekakor pa je naša osnovna usmeritev, da se še naprej išče presečišča, kje lahko sodelovanje poteka aktivno. Počakati je torej potrebno do že omenjenega strateškega foruma, na katerem bodo kot predstavniki Sinteze, NS SVS in skupine Koga bomo volili, sodelovali Emil Milan Pintar, Ivan Svetlik, Tjaša Zorc in Dušan Keber.

Izpostavljeno je bilo tudi, da je logično, da imamo različni subjekti različna mnenja, kar je jasno sporočilo, da civilna družba ne nastopa kot enoumna organizacija, temveč pluralna interesna skupnost. Zagotovo pa je res tudi, da bi se z vlado težko pogovarjalo preko 100 različnih subjektov, torej je logično povezovanje istointeresnih skupin na posameznih konkretnih projektih.

Razpravljavci so bili tudi mnenja, da je program vlade premalo oprijemljiv, zelo splošen. To nam lahko na eni strani odpira tudi določen maneverski prostor, na drugi strani pa obstaja nevarnost, da bi se s tem opravičevalo neuresničevanje danih zavez. Zato moramo pri naših predlogih razmišljati o časovnih razmerjih, v katerih je realno, da se nekaj uresniči, torej bo potrebno naše predloge nadgraditi z natančnejšim akcijskim programom.

Razpravo je zaneslo tudi k bližnjim predsedniškim volitvam, pri katerih bi morala Sinteza zopet igrati aktivnejšo vlogo, sploh s predlogom, da predsedniško mesto naposled prevzame ženska – predsednica, ki bi imela poudarjen občutek za predloge civilne družbe.

### 2. Razprava o novi vladi in naših pričakovanjih

Ker je bila vsebina 2. točke v bistvu zajeta že v razpravi 1. točke, razpravljavcev ni bilo.

### 3. »Informacije o drugih projektih in aktivnostih«.

#### 3.1 in 3.2: Tjaša Zorc: Neparlamentarne stranke ter Dosledna ločenost Države in verskih skupnosti

Tjaša Zorc je v prvem delu podala poročilo o trenutnem mirovanju začetega projekta sodelovanja z neparlamentarnimi strankami zaradi odsotnosti ali zasedenosti strankarskih vodij, se pa za naslednji teden izkazuje možnost novega srečanja.

V nadaljevanju je povabila prisotne in vse člane Sinteze ter NS-SVS na piknik skupine Koga bomo volili, ki bo 12. junija 2022, ob 13. uri v Športnem parku Blatna Brezovica.

Kot tretje je zaprosila strokovnjake s področja prava za interpretacijo 7. člena Ustave RS, in sicer zaradi aktivnosti v zvezi s spoštovanjem določila, da so verske skupnosti in država ločene. Zaradi različnih interpretacij tega sicer zelo širokega in načelnega člena bi bilo za nadaljevanje akcije nujno imeti oprijemljivo, korektno in konkretno interpretacijo tudi s strani tistih, ki so bili poleg pri pisanju Ustave RS. Rado Bohinc in Ivan Svetlik sta Tjašo pozvala h konkretnjšim vprašanjem, ki bi olajšala opredelitev odgovorov. Prav tako je Tjaša Zorc prisotne seznanila s potekom aktivnosti in zbiranjem podpisov v podporo zahtevam po doslednem spoštovanju ustavne ločenosti verskih skupnosti in države. Prisotne je tudi povabila k sodelovanju in soustvarjanju smernic ter načinov za reševanje te težave, ki traja že dobrih 30 let, vendar se nihče prav uspešno ne spopada z njo – pravzaprav se niti ne spopada, četudi je s strani državljanov Slovenije izraženo precejšnje nezadovoljstvo spričo vse večje vloge RKC v družbi, ki je vsiljena s strani desnih vlad in izsiljena s strani levih. Poudarjeno je bilo tudi, da ne gre za zaroto zoper vero ali verujoče, temveč izključno za dosledno spoštovanje ustavnega določila ločenosti države in verskih skupnosti, konkretno RKC.

### **3. 3. Andrej Cetinski: Depolitizacija kadrovanja in upravljanja v državnih podjetjih in javnem sektorju**

V razpravi je bilo izpostavljeno, da je politično kadrovanje osrednji problem v RS, kajti država preprosto ne funkcionira ali pa funkcionira zelo slabo. Nobena politična stran se ni bila s tem problemom pripravljena spopasti, kar je jasno tudi iz zadržanosti do našega predloga novega Zakona o volitvah v DZ, kajti slednji omejuje moč politike pri manipulativnih praksah ob volitvah v DZ. Z novo vlado se prvič izkazuje možnost, da se te težave lotimo konkretnije, saj, kot je izpostavil gospod Cetinski, osebno verjame, da bo imel za prenovo zakona predsednik vlade vendarle posluh.

Glede osnutkov gradiv je izpostavil, da je potrebno gradivo še enkrat pregledati in korigirati, preden se jih odpošlje. Še enkrat je poudaril, da gre za prvorazredni problem, da je možno poiskati relativno hitro učinkovite rešitve in da je bistvo našega predloga, da bi se oblikovalo delovno skupino, v kateri bi sodelovali predstavniki vlade in eksperti civilne družbe.

Ciril Ribičič je opozoril na nujnost depolitizacije tudi na področju javne televizije ter ureditev izkazanega zlorabljanja procesnih pravic za zavlačevanje dela nove vlade, kar lahko kaj hitro postane praksa vseh sledečih političnih garnitur.

Rado Bohinc je izpostavil, da je potrebna razprava tudi o tem, kaj v resnici je politično kadrovanje, da bo mogoče iskati konstruktivno rešitev. Andrej Cetinski je za konec predlagal, da se snovalci predloga še enkrat sestanejo in slednjega pripravijo ter korigirajo do te mere, da bo odražal namen te pobude, torej reševanje temeljnega vprašanja političnega kadrovanja in prevzel obvezo za organizacijo naslednjega sestanka delovne skupine.

### **3. 4. Vlado Pogorevčnik: REG (regionalizacija Slovenije)**

Vlado Pogorevčnik je izpostavil dejstvo, da je ob aktivnostih za spremembo volilne zakonodaje nujno rešiti tudi vprašanje regionalizacije, kajti Slovenija je majhna država in groteskno je, da je razdeljena, kot je. Predlagal je, da se ustanovi projektna skupina zainteresiranih članov Sinteze, ki bi se problematike lotila enako, kot je bila obravnavana tudi volilna zakonodaja, saj sta problematiki ne samo sorodni, temveč soodvisni, ter poročal o dosedanjih aktivnostih na tem področju. Gospod Murtič je dodal še, da bi bilo potrebno v delo vključevati mlajšo generacijo.

### **3. 5. Andrej Magajna: ZVRK**

Andrej Magajna je izpostavil problematiko favoriziranja določenih deležnikov v volilnih kampanjah, ter dodal, da je nujno urediti tudi področje obveznosti zasebnih medijev, ki zelo vplivajo na javno mnenje. Zaradi nezavezanosti k uravnoveženemu poročanju pa prihaja prav na tej strani do občutne diskriminacije. Direktiva, ki bi urejala to problematiko, bi morala veljati za ves čas, od razpisa do zaključka uradne kampanje. Navzoči so se strinjali, da bi se že začete aktivnosti v zvezi s to problematiko nadaljevale, potrjen pa je bil tudi predlog Rada Bohinca, da se ta predlog doda k predlogom za sodelovanje z Glasom ljudstva.

Zapisala Tjaša Zorc